

nezlomljive volje in hotenja po študiju in spoznanju naših gospodarskih, socialnih in kulturnih prilik, v katerih se odigrava življenjska usoda naše mladine, da nam ovire, ki se bodo pri delu stavile na pot, ne bodo zmanjšale poguma. Velikonočni instruktorski tečaj nam je potrdil upravičenost te naše predpostavke.

Ker je pa še veliko število pokretašev osamljenih na šolah in so navezani sami na sebe pri delu, bi tem morda nalagal maksimalni načrt le prevelike zahteve in vzel preveliko časa pri podrobnem delu, vsled tega

priobčujemo še minimalni načrt. Študij po predloženem minimalnem načrtu naj bi nam omogočil, da dobimo čimprej okvirno sliko gospodarskega in socialnega prereza šolskega okoliša in na osnovi tega pristopimo k spoznavanju mladine.

Namesto suboparnega programskega načrta priobčujemo izpolnjen konkreten primer male vasi v Sloveniji. Nekatere številke niso povsem točne, kar pa v tem primeru na stvari nič ne spremeni, ker gre v bistvu za minimalen načrt, kakor sledi:

Vas, občina, srez: C., P., M.

Ime in priimek	N.N.	N.N.	N.N.	N.N.	N.N.	N.N.	N.N.	N.N.	N.N.	8
Hišna številka	42	36	15	14	12	43	39	51	51	8
Ima družinskih članov — m. + ž.	4+3	2+3	2+2	3+4	4+3	2+1	5+3	2+3	2+3	46
Ima družin. članov nad in pod 15 l.	4+3	3+2	3+1	5+2	6+1	2+1	6+2	3+2	3+2	46
Ali ima hišo	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Koliko stanovanjskih prostorov	2	2	1	2	2	1	2	1	1	13
Koliko postelj	3	2	2	3	4	1	2	2	2	19
Koliko ima vse zemlje	m	m	d	d	1/4	1	m	m	m	—
Koliko ima plodne zemlje (vsa plodna zemlja razen gozda)	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/4	1/2	1/2	1/2	—
Koliko ima zemlje v najemu	—	1/4	—	—	—	1/4	1/4	—	—	1/4
Koliko daje zemlje v najem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ali ima plug in voz	1+1	1+1	1+2	1+2	—	—	1+1	1+1	1+1	6+8
Koliko ima konj in goveje živine	1+3	0+2	2+5	2+5	—	0+2	0+3	0+3	0+3	5+23
Ali pridelava dosti za dom. prehrano	ne	ne	da	da	ne	ne	ne	ne	ne	—
Ali prodaja kaj od svojih kmetijskih pridelkov	m	m	d	d	ne	m	m	m	m	—
Ali prodaja izdelke domače obrti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ali obdeluje s posli in dninarji	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ali hodi kateri član na dnino	—	—	—	—	—	1 s.	—	—	1 s.	—
Ali ima kateri član stalen zaslužek izven kmetijstva	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Ali ima nestalen zaslužek izven kmetijstva	d. o.	d. o.	—	d. o.	—	d. o.	—	—	—	—
Ali je zadolžen	—	d	—	—	—	—	m	m	m	—
Srednji sloj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaški bogataši	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pravi kmetje	—	—	4	4	—	—	—	—	—	8—18%
Neodvisni vaški proletariat (imajo svoja produke. sredstva)	7	5	—	3	—	3	—	5	—	23—50%
Odvisni vaški proletariat (odvisni od bogatašev, industrijskih podjetnikov itd.)	—	—	—	—	7	—	8	—	—	15—32%

Pri zbiranju gornjih podatkov je neobhodno potrebno, da imamo v vsakem kraju nekaj zanesljivih vaščanov, ki poznajo dobro razmere svojega kraja.

Kjer ne moremo dobiti številke ali se pa ne da s številkami izraziti, napišemo približno z izrazi: o, zm, m, d, v; kar naj pomeni: nič, zelo malo, malo, dosti, vse.

Pri onih, ki hodijo na dnino, napišemo s, če hodijo k sorodnikom. Istotako napišemo z okrajšavo pri onih, ki imajo stalni zaslužek izven kmetijstva, kakor n. pr. uradnik, župnik, delavec na železnici ali v tovarni, obrtnik itd. (u, d, o itd.)

Na osnovi gornjih podatkov dobimo sliko, ki nam nazorno kaže medsebojne odnose raznih slojev na vasi. Je to srednji sloj (uradništvo), vaški izkoriščevalci, pravi kmetje, katerih posestvo donaja toliko, da se lahko preživljajo, večji obrtniki, vaški proletariat

in polproletariat (osiromašeni kmetje, bajtariji in viničarji, ki premalo pridelajo in tudi nimajo boljšega postranskega zaslužka) in končno industrijski proletariat. So to različne socialne plasti, ki zavzemajo nadrejeno ali podrejeno, svojo reakcionarno ali progresivno vlogo v kulturnem in političnem dogajanju naše vasi.

Na osnovi teh dognanj se začne tudi spoznavanje in razumevanje vaše mladine. Na prvi pogled je očito, da vsebuje gornji načrt le gospodarski in socialni del minimalnega programa, kateremu sledi pa še kulturni in mladinoslovni.

Posamezniki ali delovne enote, ki bodo pristopile k študiju svojega šolskega okoliša po minimalnem načrtu, bodo iz leta v leto izpopolnjevale svoje delo in se tako končno približevale k našemu maksimalnemu načrtu. —ej.

Beleške

—u Odnos hrvatskih tovarišev do našega pokreta je najbolje razviden iz članka »Koji nas poslovi čakaju?« v tretji številki »Hrvatskega učiteljskega doma«, kjer J. Rauš pravi med drugim: »Da bi izboljšali kvaliteto šolskega dela, moramo popraviti materialne pogoje šole — da bi popravili materialne pogoje šole, moramo dvigniti splošni življenjski standard vasi — da bi videli, ali se ta standard lahko dvigne in kako naj se dvigne, kje je naše mesto v tej borbi, moramo poznati razvoj vasi: njegovo gospodarsko, kulturno in politično strukturo. — Naši tovariši iz Slovenije so že na tem postlu. Oni po svojih delovnih ednicah raziskujejo strukturo svoje slovenske vasi. Preko svojega glasila »Učiteljski tovariš« nas pozivajo, da se priključimo njihovemu pokretu.« — V nadaljnjem se pisec zavzema za konstituiranje odbora, ki naj organizira raziskovanje hrvatske vasi in pravi v nadaljnjem: »Pri tem postlu bi se lahko zelo koristno uporabila Osnova o proučevanju narodnog života od dr. Antona Radiča, za pomoč pa bi lahko vzeli tudi »Anketo slovenskega učiteljskega pokreta«. — V isti številki je priobčen tudi delovni načrt ptujskega učiteljskega društva.

—u Velikonočni sestanek je priredila hrvatska učiteljska zadruga »Ivan Filipović« v Zagrebu v dneh od 25. do 27. marca. Poleg dveh predavanj in poročila o delovanju zadruge je bila na dnevnem redu tudi diskusija o našem pokretu.

Cenj. učiteljstvu nudi 5% popusta pri nakupu nova galanterijska in modna trgovina

CUZNAR STANE
Ljubljana, Franciška ulica 4
Velika izbira aktovk, denarnic in torbic
Oglejte si izložbel

—u O pravilnosti dela v slovenskem učiteljskem pokretu se izraža ugledna srbska pedagoška revija »Učiteljska straža« v drugi številki sledeče: »Vas je v krizi — a njena šola?« Cisto nepotrebno vprašanje. Šola je bila in je ostala revna narodna šola, po snovi in po duhu. A učitelj? Prav tako: siromašna narodna šola, siromašen narodni učitelj. Od tod njegov današnji delovni in ekonomsko-socialni odnos do družbe in države. Učiteljstvo zahteva in hoče menjati ta odnos v svojo korist, ki je obenem korist družbe in države. Toda ta odnos se nikdar ne bo menjal v

njegovo korist, dokler se ne izpremeni današnji položaj nižjih plasti družbe. Zakaj? Zato, ker je v njihovih vrstah tudi učitelj. Odtod pravilnost pojmovanja slovenskih tovarišev, da se učiteljska akcija mora prilagoditi družabnim potrebam.« — Te besede so najboljši odgovor onim našim tovarišem, ki še danes stojijo ob strani, ali pa se izgovarjajo, da ne utegnejo sodelovati, ker imajo obilico drugega izvenšolskega dela.

—u Zemljiško-posestne razmere v Jugoslaviji. Po uradnih podatkih je 78% zemljiških posestnikov, ki posedujejo nekoliko več ko dva hektara zemlje. Od skupnega števila zemljiških posestnikov jih 95% poseduje 49% skupne površine plodne zemlje, ostalih 5% pa poseduje 51% plodnega zemljišča. (Po »Učiteljski straži«.)

Samota

V dežju in viharju prihaja pomlad v to samotno dolino. Dež pada, pada in njegov hlad mi na sree lega, strah vzbuja, brezup prinaša. Sive megle se mi v misli zajedajo, jih zagrinjajo, da ne more v nje prodreti sonce iz daljnih pokrajin. Mračni dnevi dušo oklepajo, jo k tlom tiščijo, črne noči mi telo v bolesti vijejo. Veter ječi, mi cvetje mori, luči ugaša...

Strah me je...
Včasih se mi že zazdi, da bo po teh temnih, samotnih cestah nekaj prišlo, nekaj, kar nas bo razgibalo, oživelo, premaknilo čas in nas. Zažarelo, zaplamenelo bo in zgodilo se bo nekaj silnega, velikega. Pa je samo veter, ki se besno zaganja v moja okna...

Kamorkoli stopim, samo blato, na desni in levi pa samotne vrbe sklanjajo veje. Tako žalostno je hoditi po blatnih cestah, med drevedri vrb s svojo razbičano mladostjo! Zahoče se mi človeka, ki bi mi bil blizu, ki bi me spremljal na teh potih, zahoče se mi oči, ustnic, rok, ki bi me uzigale, da bi začutila živo utripe zemlje, dušo te doline. A dolina ostaja mrtva...

Ali je to tisto lepo, sreče polno življenje, po katerem sem hrepenela v dneh brezpravja in borbe, v dneh brezdelja in praznoti?:

Da med otroki bi bila otrok in dajala jim iz polnih rok kruha, svetlobe, toplote, da vsi bi živeli od božje dobrote. Za roke se bomo držali, ljubezni silne kres prižgali.

Zdaj so prazne in samotne moje roke...
T. P.

Splošne vesti

NA MLADINSKEM KONCERTU ADAMIČEVH PESMI V SLOVENJ GRADCU.

Rad sem se kot predavatelj odzval vabilu šoštanskega sreskega društva JUU, ki je skupno z dravograjskim ter slovenjegrajskim priredilo 10. aprila v Slovenj Gradcu zborovanje, komemorativno prireditve v spomin velikega učitelja in slov. skladatelja E. Adamiča, ki je tako rano zapisal v pesem svojega življenja poslednji takt — pavzo v večno korono. Na vzporedno zborovanje je bilo le moje predavanje »Osebnost E. Adamiča« in koncert mlad. zbora »Zvonček« ter pomožnega učiteljskega okteta iz Šoštanja.

Po prihodu vlaka sta obe društvi ločeno zborovali v osnovni šoli.

Enajsta ura. Tovarišice in tovariši (nad 100 po številu!) se zgrinjajo v Sokolski dom. »Zvončki« so že v garderobi, nervozno žgoliijo, prvikrat bodo nastopili pred tujimi obrazi, pa še strogi, učiteljski so to.

Zborovanje je otvorjeno, dvorana dostojno zasedena, med navzočimi tudi upok. šol. nadzornik Drnovšek, nadzornik-popotnik Arigler ter prijazni znanec sreski komisar g. Skrt.

Po otvoritvi dobim besedo ter v enournem predavanju osvetlim zborovalcem viharno in raznoliko skladateljsko pot velikega učitelja Adamiča in že napolnjujejo oder »Zvončki« — korajžno, samozavestno. Prav ugoden vtis prisotnim ustvarjajo njihova enotna oblačila. Zapeli so res lepo, ne vsiljivo temveč tehtno vseh 17 pesmi, ki jih je bilo na vzporedu. Priznanja na vstajenje! Vmesne odmore pa je z dokaj ubranim petjem Adamičevih skladb izpolnil učiteljski oktet.

Zvečer ob 8. uri se je koncert ponovil za domačine. Dvorana je bila popolnoma zasedena, kar znači, da so »Zvončki« že priznani pevčki, da seže njih glas tja v deveto farno, dalje pa mi je utrdila zavest, da Adamičeve skladbe med narodom žive in bodo živele dokler bo naš rod svoj.

Zbor »Zvonček« iz Šoštanja, ki ga je Adamičeve blagodejno sonce ustvarjanja lanske pomladi v življenje iklicalo, vodi agilni in glasbeno nadarjeni tovariš Jurče Vreže. Peli so 17 Adamičevih dvo- in triglasnih mlade zborov ter nekaj s klavirjem. Skladbe so vzete večina iz »Grlice«. Mladi pevčki sledijo zborovodji na vsako kretno izredno čuteče. Odlikuje jih glasovna homogenost, sočen je posebno prvi glas. Intonacija čista, naraščanje — dinamika sploh — lepa ter tudi vokalizacija je pravilna. Pevovodji pa bi svetovali, da mogoče nekaterim skladbam izpremeni tempo, v mislih mi je hitrejši! Le malo več temperamenta, pa boste videli, da zna zvonjenje še slavčka oplasti! Oktetu pa svetujem, da pazi na intonacijo ter poje zaenkrat skladbe lažjega značaja, prvenstveno še stvari, pisane za majhna združenja! (Zdravica je premožčen

zamisel za 8 grl.) Trije meseci vadbe so komaj začetek; uverjen pa sem, da ko se fantje upojejo, bodo brezdvomno dostojen glasnik naše pesmi, prvenstveno še narodne, saj material je zdrav, skrajna krila so zelo sočna. Dirigentu in zboroma na uspehu le čestitam!

Prva turneja »Zvončka« iz Šoštanja, dostojna počastitev Adamičevega nesmrtnega duha v Slovenj Gradcu je končana. Kako zanimanje za malce je vladalo, naj potrdi dejstvo, da je vsak od njih živel v domači oskrbi in še več dobrotnikov se je javilo kot je bilo klientov. V nedeljo zjutraj so jih pripeljali na postajo, vsaka mameca svojega varovančka — čilega, zdravega in veselega! Vlak nas je potegnil v »domovino«. Bližamo se Šoštanju. Zvončki pojo ter mahajo z robci domačim v pozdrav. Iz hiš ob progi jim teko bratci in sestrice nasproti. Kot zmagovalce jih pozdravljajo — taka povezanost!

Milan Mahkota.

— Smučarski tečaj za učiteljskince v režiji kr. banske uprave se je vršil tudi letos, in sicer zaradi muhastih snežnih razmer, šele v času od 31. marca do 3. aprila na Uskovnici v Bohinju. — Vodstvo in nadzorstvo tečaja je bilo poverjeno g. prof. Zaletelu Vinku. — Tečajniki so bili razdeljeni v dve skupini. — Poučevala sta smučarska učitelja tov. Merhar Milan in Sicherl Janko. Oba sta z obilno strokovno in pedagoško prakso vodila po preizkušeni metodah praktični in teoretični del pouka. — Kljub kratko odmerjenemu času, nepovoljnim snežnim razmeram in nagajivemu vremenu, je tečaj prav dobro uspel. Zadnji dan so preizkusili tečajniki svoje pridobljeno znanje v slalom tekmi, ki je dokazala, da so dosegli tečajniki lepe uspehe. — Ob zaključku tečaja je referent kr. banske uprave g. prof. Jeras v lepem govoru bodril tečajnike, naj pridobljeno znanje ponese med narod in naj povsod širijo smučanje. — Zadovoljen z uspehim tečajem je izrekel zahvalo vsem sodelavcem za njihov požrtvovalni trud. V imenu tečajnikov se je vodstvu zahvalil učiteljskišnik Kunaver s poudarkom, da bodo vsi radostno sledili smernicam, ki so jih pridobili v tečaju.

— »Naš gospodarski položaj«, članek pod tem naslovom v prejšnji številki »Učiteljskega tovariša« je napisal Lojze Zupanc in ne Lojze Zupan, kot je bilo pod člankom pomotoma navedeno.

— »Roman o Prešernu«, nova knjiga Ilke Vaščetove izide v začetku maja. Glej subskripcijske cene v naročilnici med današnjimi inserati. — Knjigotrna cena bo za 25% višja. Priporočamo tovarišem in tovarišicam, da se poslužijo subskripcijske cene in naročijo pravočasno zanimivo knjigo. Knjige se razpošljejo po prejemu plačila.

A. ŽLENDER
manufaktura za dame in gospode
Ljubljana — Mestni trg 22

Najpečja, najlepša izbira in skrajno nizke cene spomladanskega volnenega blaga za plače, kostume, kompleje in obleke. Pralno blago in čudovito lepe svile. Za cenj. učiteljstvo posebne plačilne ugodnosti

Osebne zadeve

—i Upokojeni so s kraljevim ukazom z dne 5. marca 1937. učitelji(ce): Bohinc Roza iz Brežic, Cenčič Angela iz Kamnika, Drstvenšek Josipina iz Lokavca, Germek Anton iz Ježice, Konečnik Franciška iz Selnice, Labernik Ignacij iz Ljubljane, Lešnik Janko iz Ptuja, Mravljak Amalija iz Zreče, Miklič Julija iz Gomilskoga, Mušič Rozalija iz Novega mesta, Sorre Amalija iz Črnomlja, Prosenec Milica iz Ljubljane, Šel Henrik iz Slov. Konjic,

Šrajner Ljudmila iz St. Jurja ob j. ž., Volavšek Ladislava iz Teharjev.
—i Prestavljeni so naslednji učitelji in učiteljice: Vilko Zener iz Novega na Blanco; Ervin in Vera Rotman od Sv. Jurija v Staro Oslico; Marija Beljan iz Preloke v Dragatuš; Janko Zurman iz Polja na Pristavo; Franciška Zurman iz Podbrezja na Pristavo; Danica Jurancič iz Zabnice v Notranje gorice; Jožica Škerlj iz Metlike v Črnomelju; Hinko in Marija Ravbar iz St. Jurja v Dobrnice; Milko Ljubič iz Stalkelejev v Zagradec.

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—i Proti celibatu protestirajo avstrijske učiteljice, ki jim podobna uredba, kakor je znana zadnja pri nas, jemlje pravico do pokojnine, če se poroče. (»Slov. dom« od 15. IV.)

—i Dijaki učiteljskega v Petrinji so stavkali in se v šolskem poslopju zabarikadirali. Trije dijaki so ostali nezakazovani, vsi ostali pa so bili izključeni za 2 do 5 let iz šole. Enega so izključili iz vseh šol sploh, 2 pa za vedno iz petrinjskega učiteljskega. Ker ni več dijakov, bodo šolo do jeseni zaprli. (»Slov. dom« od 14. IV.)

—i K zakonu o pristojbinah. Ker je taksa za vpis na univerzah in drugih šolah, njim enakim, tesno zvezana s šolnino iz tar. 318 a zakona o pristojbinah in se izterjuje obenem z njo, se bo tudi taksa za vpis na univerzah in drugih šolah, njim enakim, plačevala v znižanem znesku 25 Din za semester že od 1. III. 1937. po točki 25, čl. 20. fin. zakona za leto 1937./38. (»Slovenec« od 16. IV.)

—i 70 japonskih šolarjev na šolskem izletu zgorelo. Med taborenjem blizu Tokija so zakurili in ogenj se je tako hitro razširil in je objel vse. Z otroki sta zgorela tudi dva učitelja. (»Slovenec« od 16. IV.)

—i O učiteljski stalnosti je v narodni skupščini izjavil g. minister prosvete, »da zahteva to vprašanje vsestranskega proučevanja vseh vprašanj, ki so s tem v zvezi in dolo-

čene pogoje, ki morajo biti izpolnjeni tudi s strani učiteljstva.« — K tem izvajanjem gospoda ministra dostavlja druga številka letošnje »Učiteljske straže« med drugim sledeče: »Po pojmovanju učiteljstva so bili pogoji za stalnost izven učiteljstva — v značaju njegove službe. Da se premosti neoporečen učitelj iz enega kraja v drugega, brez vsake službene potrebe in proti svoji volji, to je odvisno od vseh drugih faktorjev, samo od učitelja ne. Zato je nerazumljivo, kake pogoje naj izpolni učitelj, da zadobi stalnost!«

Naša gospodarska organizacija

—g Zadrudnikom Učit. samopomoči. V prvem četrtletju 1937. leta (januar, februar, marec) so umrli naslednji zadrudniki: Zirkelbach Viljem, Primskovo; Böhm Albina, Ljubljana; Kristen Ivanka, Čerlnica; Tofan Hilarion, Sv. Jurij, Gabršek Franc, Ljubljana; Debelak Miha, Bled; Hiti Josipina, Dob; Hren Karolina, Maribor; Beloglavec Draga, Sv. Vid; Medved Olga, Ljubljana; Vodušek Gustav, Trbovlje; Blagojevič Bogoljub, Kragujevac; Pohl Helena, Ljubljana; Gorazd Fran, Ljubljana; Levec Janez, Ljubljana; Rubeša Fran, Kastav; Unverdorben Julija, Zreče. Smrtni primeri 401. do 417. Pripomnimo, da boste

članski prispevek za 417. smrtni primer — Unverdorben Julija — in za še morebitne druge smrtne primere poravnali v aprilu s položnico, katero vam bomo poslali konec tega meseca (aprila 1937.). — Članske prispevke nakazujte v prvi polovici meseca, najkasneje do 24. dne v mesecu. Od tega dne dalje do prejema nove položnice počakajte z nakazili, ker bi se ta srečala z našimi terjatvami že na pošti. — Članski prispevek nakazujte redno in sprotil US je izplačala od 1. jan. do 31. marca 1937 dedičem po umrlih združnikih za posmrtnine znesek 219.300 Din.

Učiteljski pravnik

—Š Vprašanje: M. Š. v P. Začasni šolski upravitelj ne potrebuje stanovanja v šoli, ker ima lastno hišo in je zato upr. stanovanje prosto, odkar se je bivši upokojeni upravitelj izselil. — Ali ima zač. upravitelj v tem primeru pravico oddati uprav. stanovanje v šoli šol. sluginji, oziroma organistu, ki je istočasno občin. tajnik ali kakšni privatni osebi, na pr. bližnjemu trgovcu? Ali odloča v tem primeru kraj. šol. odbor ali kdo drugi?

Odgovor! Po § 36. zak. o nar. šolah se mora uporabljati šolsko poslopje le v šolske namene, t. j. za učne namene in stanovanja učiteljskega. Oddajanje učiteljskih stanovanj — neučiteljem je nedopustno.

Mladinska matica

—mm Nagrajeni in odkupljeni rokopisi. Nagrajeni rokopis »Ovčar Runo« je od Angela Cerkevnik. Dela, ki so predlagana za odkup, pa so napisali tile avtorji: Josip Ribičič (»Nana, mala opica«); Tone Seliškar (»Janko in Metka«); France Bevk (»Pesterna«); Davorin Ravljen (»Šimej iz Rožar«); Arnošt Adamič (»Velika tekma«). V letošnjih rednih publikacijah izidejo: »Ovčar Runo«, »Šimej iz Rožar« in »Nana, mala opica«.

—mm Sedma številka »Našega roda« je izšla. Ekspedicija se je pričela včeraj. Ljubljanske šole lahko pošljejo po list že danes.

Vsebinska 7. številka:

Danica Gruden: Mati.
Gould - Debenak: Starca.
O. Hudaes: Ubežnik.
Anton Ingolič: Korenov Lojz.
Davorin Ravljen: Arabska, tatarska, tumulska.

Cičibanov rod:

J. Ribičič: Mamina dušica.
Klifford: Vojna in mir.
Ruža L. Petelinova: Materi.
Cv. Golar: Divji žerjavi.
M. Kunčič: Ena, dve ...
M. Kunčič: Pomladi na čast.
* * * : Suhec in debelinko.
* * * : Dogodivščine Pepčka rokodelčka.
* * * : Majcena ženka.

Doma in po svetu: Cerkvica sv. Duha pri Zidanem mostu (Sušter VI.); Na pomladanskem sejmu (Jože Župančič); Razgovor o nepotirju (A. Skulj); Drobne zanimivosti; Za male gospodarje; Za male gospodinje; Spominski dnevi; Mladina piše; Uganke.

V bogato ilustrirani številki so zastopani tile ilustratorji: Saša Šantel, Ljubo Ravnikar, Fr. Uršič, Milko Bambič, Maksim Gaspari, Tratnikova, Fran Mihelič in drugi.

Pozor poverjeniki! Z ozirom na sklep zadnje banovinske skupščine se je letošnji »Naš rod« razširil od 32 strani posameznih števil na 40, da se ustvari možnost, nuditi več čtiva za naše najmlajše naročnike. Zaradi tako nastalih večjih izdatkov pri »Našem rodu« bo pa izdala Mladinska matica letos namesto štirih knjžič samo tri. Temu primerno se seveda zniža tudi prispevek za vezavo od 13 din na 10 din. Na to opozarjamo vse cenj. poverjenike. Onim maloštevilnim šolam, ki so že poslali 13 din za vezavo, bomo vpisali preveč nakazane 3 din v dobro njihovi naročnini. Pri nadaljnjih nakazilih naročnin naj poverjeniki to upoštevajo!

Novo praktično učilo!

Dinamotor - elektromotor

v enem aparatu

I. kot dinam (na ročni pogon):
(istosmerni ali izmenični tok 6-15 Voltov nap.)

II. kot motor (žepna baterija kot proizvodnik toka):

Posebne prednosti:

Vai deli so vidni. Kotev se z lahkoto odstrani. Zbiralo (kolektor) je urejeno za istosmerni in izmenični tok. Moč magnetnega polja se more poljubno uravnati. Vsi magneti (3) se lahko uporabljajo tudi za druge poizkuse.

Cena kompletnemu aparatu je Din 600.—

Naročila sprejema in izvršuje:

Knjigarna »UCITELJSKE TISKARNE, reg. zadr. z o. z.« ♦ Ljubljana-Maribor

Šolski radio

—r XXVIII. teden. Torek, 27. aprila, bo predaval g. prof. Luka Kramolc »Pomen in razvoj slovenske narodne pesmi.« Pri oddaji bosta sodelovali dve dijakinji VII. a razreda drž. klasične gimnazije v Ljubljani, II.—III.

V petek, 30. aprila, bo predaval g. Marjan Tratar »Po Mirenski dolini«. Razpored: 1.

Stanovska organizacija JUU

Iz društev Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KRŠKO bo imelo svoje redno zborovanje dne 8. maja 1937. na narodni šoli v Mokronogu ob 10. uri dopoldne. — Na dnevnem redu je predavanje tov. Jarančiča: »Učiteljski pokret — šola — stanje«. — K obilni udeležbi vabi odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA — ZENSKI ODSEK vabi vse tovarišice na sejo, ki se vrši 25. t. m. ob ½10. uri v osnovni šoli v Murski Soboti. Razpravljale bomo o referatu »Žena v poklicu« in sestavile resolucijo za skupno zborovanje štirih društev, t. j. ljutomerskega, lendavskega, ormoškega in našega. Zato so na sejo vabljene tudi tovarišice iz teh društev! Vendar posebnih vabil ne bomo pošiljale in jih prosimo, naj jim zadostuje to. V slogi je moč! Pridite!

— JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA - MESTO ima redno zborovanje v četrtek 29. aprila ob pol 9. uri v telovadnici šole na Grabnu. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu predavanje tovarišice Grudnov: Kaj mora vedeti vsak učitelj, če hoče prav poučevati nauk o zdravju in higieni in vzgojiti zdrav rod. — Pričakujemo polnoštevilno udeležbo. Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO BREŽICE je zborovalo dne 13. marca 1937. v prostorih narodne šole v Brežicah. Navzočih je bilo 54 članov.

Po otvoritvi je tov. predsednik pozdravil prisotne, spomnil se je umrlega častnega člana društva, bivšega šolskega nadzornika, vladnega svetnika Voduška ter v imenu društva izrekel sožalje tov. Voukovi ob smrti njenega soproga.

Po čitanju zapisnika, ki je bil soglasno sprejet, je predaval tov. Hrovat Ivo o temi: Šola in sadjarstvo. V svojem predavanju je opisal najprej, v čem obstoji učiteljevo gospodarsko delo na vasi in kakšen pomen ima v odnosu šole do vasi. Označil je točno, v katerih pravicah naj bi se sukalo vse učiteljevo delo in katere panoge bi bile za našo vas najbolj primerne. Tu se je zadržal največ pri sadjarstvu, kjer je podal važna navodila, kako naj bi sadjarstvo služilo kot vez med šolo in narodom. Prav tako je označil glavne koristi, ki jih ima naš kmet od umnega sadjarstva.

Orisal je tudi, kako si predstavlja sanacijo naše kmečke šole in z njo vred našega podeželja.

Končno je še navedel glavno literaturo o sadjarstvu, ki je bila vsakemu na razpolago, ker jo je predavatelj v ta namen prinesel s seboj.

Prisotni so predavatelja za uspešen referat prisrčno zahvalili.

Po predavanju je bila precej dolga debata, ki je v glavnem zadevala in razčiščevala mnenja o sadjarstvu našega sreza.

Nato je podal poročilo tov. predsednik, ki je pojasnil članstvu sedanjo situacijo z ozirom na napredovanje, postavitev učiteljev novincev, kontraktualce, upokojitve in reaktivacije. Pojasnil je članstvu tudi sklep državnega sveta o zvanju šolskih nadzornikov, o fondu za pobijanje brezposelnosti in zahtevu izvršnega odbora in sekcije o točnem plačevanju članarine.

Objasnil je tudi članstvu veliko važnost učiteljskih gospodarskih ustanov ter v kratkem označil namen učiteljske samopomoči in samopomoči učiteljskih otrok. Poverjenica za obe ustanovi je tov. Hofbek M. iz Senovega.

Uvodna beseda. 2. Iz Trebnjega do Mirne, na Veselo goro, v Št. Rupert, mimo Rakovnika v Mokronog; dalje na Žalostno goro in v Trebelno. Ob Mirni mimo Pijavic, Tržišča in Krmelja v Št. Janž ter ob novi železniški progi v Sevnico. 3. Zaključna beseda. Pripravite zemljevid dravske banovine! II.—III.

—r V kmetijskem radiu bodo v nedeljo 25. aprila ob 17. uri: Kmečki gospodarski pomenki in navedba tržnih cen.

Predsednikovo poročilo je bilo soglasno sprejeto.

Tov. tajnik je prečital važnejše dopise. K Učiteljskemu domu v Mariboru se pristopi z enim deležem. Po čitanju pravilnika o podpornem fondu JUU sekcije je bilo sklenjeno, da se pristopi v našem društvu s formiranjem lastnega fonda po obravnavi pravilnika in določitvi članskega prispevka na prihodnjem rednem občnem zboru. Program odseka učiteljice se je sprejel v neizpremenjenem osnutku.

Po končanem tajnikovem poročilu je podal kratko poročilo tov. blagajnik, ki je še enkrat prosil vse članstvo, da redno nakazuje članarino. Društvo ima še iz preteklega poslovnega leta pri sekciji precejšen dolg, ki ga uprava ne more poravnati, če ne prejme zastale članarine.

Nato sta bila soglasno sprejeta sledeča sklepa:

1. Sresko društvo v Brežicah naproša sekcijo, da se zavzame, da se zakonitim potom ukine amandman o zakonih učiteljic z neučitelji, ker se s tem krati osebna svoboda in avtoriteta učiteljstva.

2. Sresko društvo v Brežicah soglašja z javnim pismom na poslanca Šemrova, objavljenem v »Učit. tovarišju« 11. marca.

Pri slučajnostih je bilo sklenjeno, da bo prihodnje zborovanje v Zagrebu, kjer si bomo ogledali najnovejše šole in hospitalni v poizkusnem razredu. Natančnejši program kakor tudi datum objavimo vsem šolam po dobljenih informacijah.

Nato je tovariš predsednik z zahvalo vsem prisotnim zaključil zborovanje.

Hofbek E., preds. Debevc, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG je zborovalo dne 20. marca v Studencih. Navzočih 74 članov t. j. 75 %. Obisk zborovanj vedno boljši.

Tov. predsednik uvodoma ugotavlja, da sta izstopila iz društva tov. Bregant Hinko in Mušič Anton, ker sta bila upokojena. Ob tej priliki poudarja, da pravila dovoljavajo tudi upokojencem biti članom JUU. Zeleti je, da upokojenci tudi ostanejo člani. Opravičuje odsotnost tov. Petruna, ker je bolan.

V svojem poročilu analizira amandmane za l. 1937., kolikor se tičejo učiteljstva. Ker je glede povišanja plač šel up po vodi, skuša na dveh paralelah prikazati onj čas, ko nam bodo plače povišane (dohodki — izdatki). Pri predlogih za izpremembo zakona o narodnih šolah naj bi sodelovalo tudi društvo. V ta namen se določi redakcijski odbor (tov. Jice): Altova, Bobičeva, Petrovič, Ferin, Lazar, Čiček, Koutler, Vranc, Blašič, Ferik, Šeško in Ledinek), ki naj zbere od posamez-

nikov zborologe in jih uredi ter pri prihodnjem zborovanju poroča. Tov. predsednik daje je navodila k obravnavanju zamud, da ne bo sitnosti.

Tov. tajnik prečita zamudnike-plačnike »Popotnika« in prosí, da bi naročnino čimprej poravnali in s tem zbrisali našo črno piko pri plačevanju naših obveznosti pri JUU.

Tov. Kašper predava o »Gospodarskih in družabnih prilikah na Dravskem polju«. Predavatelj je v obširnem, zanimivem in dobro podprtim referatu dobro orisal življenje na vasi na Dravskem polju, posebej v svojem okolišu Dobrovoce-Skoke. Pogrešali pa smo nekaj tipičnih številčnih podatkov o gospodarskem stanju in življenju naših Poljanec-krompirjevcev. Zanimiv in svojevrsten je razvoj oz. nastanek teh krajev, katerih prebivalci imajo mnogo uskoške krvi. (Skoke.) V razgovoru je tov. Lazar grajal, da učiteljice sploh ne daje nikakih gospodarsko-kmetijskih osnov in je tudi šolski vrt tak, kakršen ne bi smel biti. Zanimive podatke je dodal tov. Zorn iz okolice Rač. — Prihodnje zborovanje bo 24. aprila.

Petrovič Simon, preds. Ledinek Miloš, taj.

Novosti na knjižnem trgu

—k Aprilske številke ženskih revij imajo precej pestro vsebino. »ZENSKI SVET« s prilogama »Naš dom« in »Modno prilogo« prinaša na uvodnem mestu Ljube Prenerjeve povest »Mejniki« in tudi zanimivo razpravo »Položaj žene v raznih državah«. Mnogo poučne nudi priloga »Naš dom«. — »GOSPODINJA«, ki je glasilo Zveze gospodinj približuje mnogo praktičnih nasvetov kot: Razsvetljava v domu. — Malo stanovanje in tudi konec razprave J. Zemljanove: Važnost rudinskih snovi in zloraba kuhinjskih soli, tudi jedilniki in recepti ne manjkajo. — »PRAKTIČNA GOSPODINJA« je urejevana tako, da prihaja predvsem praktična smer do veljave. Že naslovi člankov nam to pokažejo: Vse za prijeten dom. — Dišavna zelišča. — Grape fruit v naši prehrani. — Nabirajte zdravilne rastline itd. List ima tudi prilogo receptov. — Pri tako bogati izbiri strokovne literature menda ne bodo prišle v zadrego naše tovarišice, učiteljice na gospodinjstvo nadaljevalnih šolah.

—k »Otrok v šolski dobi« — nova knjiga izpod peresa otroškega zdravnika dr. B. Dragaša, je izšla. Izdala Knjižnica zavoda za zaščito otrok. Obsega 230 strani, obravnava v lahkih in dostopnih besedah razvoj, zdravstvo in vzgojo ter nego otrok do 15. leta. — Poglavje o spolnih vprašanjih je obdelano obširno in zelo previdno. — Knjiga se dobi tudi v knjigarni Učiteljske tiskarne.

Če si se napolnil k cilju, se ne ustavlja med potjo, da bi s kamenom pregnal vsakega psa, ki te oblaja, ker če boš to delal ne boš dospel do cilja.

(Turški pregovor)

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 1

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

KUPUJTE PRI TVRDKAH

KI OGLAŠUJEJO
V NAŠEM LISTU

Naročilnica *

Plačila — razen ob istočasni dostavitvi knjige — pošiljajte edinole po položnicah, ki vam jih dostavimo, kadar nam pošljete naročilo. — Dodajte poštino za pošiljatev!

Podpisani(a) naročam v subskripciji knjigo

Ilke Vaštetove:

„Roman o Prešernu“

z ilustracijami E. Justina, in sicer:

- bibliofilsko izdajo, vezano v usnje, z numeriranimi izvodi in podpisom pisateljice, za din 160.—,
- vezano v platno za din 80.—,
- vezano v karton za din 64.—.

Knjigo plačam po položnici takoj — proti potrdilu ob istočasni dostavitvi knjige (samo v Ljubljani!) — pošljite mi jo po povzetju — plačam jo v dveh (štirih) obrokih po položnici.

* Črtajte, česar ne želite.

KNJIŽNA ZALOŽBA HRAM

izda v svojem letošnjem programu 1937/38 šest obširnih del v prevodih naših najboljših prevajalcev: Otona Župančiča, Vladimira Levstika in drugih, izbranih iz svetovne literature, trajne umetniške vrednosti.

Vsaka knjiga v lepi opremi bo obsegala 300—400 in tudi več strani.

Plačljivo v dvanajstih mesečnih obrokih, v polusnja vezane knjige din 33.— mesečno, v celo platno vezane knjige din 25.— mesečno.

Vsak naročnik, ki se naroči na naš letošnji program, dobi kot nagrado še eno v celo platno vezano knjžico, izdano pri naši založbi izven rednih programov. Več v prospektu.

Zahtevajte prospekt — katerega pošljemo brezplačno.

Založba HRAM, Ljubljana, Florijanska ulica 14